

18/6

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U KARLOVCU

me h i b
PREDSTAVNIK
III. ODRŽANJE
1994
R
2

417

Broj:K-9/94-101

EC 8.11.94
D. J. J. J.
20. 8. 1994

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE !

Županijski sud u Karlovcu u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda Vesne Vrbečić kao predsjednika vijeća, suca Mr. Zvonke Milošević, te sudaca porotnika Milana Trnokop, Josipa Kozjan i Nade Bočkaj, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Danice Žunac, u krivičnom predmetu protiv I optuženika NIKOLE MEDAKOVIĆ, zvanog "Medo" i dr., zbog krivičnog djela iz čl.120. (142.) Krivičnog zakona Republike Hrvatske i dr., nakon održane glavne i javne rasprave, zakazane povodom optužnice Okružnog državnog odvjetništva Karlovac, broj:Kt-120/94, dana 26. svibnja 1994. godine, kada je presuda i objavljena u prisutnosti Okružnog državnog odvjetnika Karlovac, Dragana Novosel, branitelja I optuženika Alenke Laptalo, odvjetnice iz Karlovca i branitelja II do VI opt. Jadranke Dizdarević, odvjetnice iz Karlovca, a u odsutnosti optuženika,

p r e s u d i o j e :

I opt. NIKOLA MEDAKOVIĆ, zvan "Medo", sin Mihajla i Milke, rođ. Šumarija, rođen 1.1.1967. godine, u selu Janja Gora, opć. Ogulin, sa zadnjim prebivalištem na kbr. 23, Srbin, drž. Republike Hrvatske, student, sa završenom Gimnazijom, neoženjen, osuđivan,

II opt. MILOŠ JOVETIĆ, zvan "Sena", sin Đure, rođen 15.1.1938. godine, u selu Jezero, općina Ogulin, sa prebivalištem u Plaškom, ulica Đ. Kosanovića br. 14, Srbin, državljanin Republike Hrvatske, završio Višu školu za organizaciju rada, upravitelj Šumarije Plaški, oženjen,

III opt. **ĐOKO JAKŠIĆ**, sin Nikole, rođen 6.7.1946. godine, u selu Plavča Draga, Srbin, državljanin Republike Hrvatske, prebivalištem u Plaškom, Ul. partizanski put br.19,

IV opt. **MILOŠ MOMČILOVIĆ**, zvani "Kole", sin Milovana, rođen 20.3.1960. godine, u Plaškom, Srbin, drž. Republike Hrvatske, prebivališta u Plašanskoj Glavi na br. 5 b, osuđivan,

V opt. **MIROSLAV MILAKOVIĆ**, sin Milana, rođen 16.2.1957. u selu Lička Jasenica, gdje i prebiva na kbr. 6, Srbin, drž. Republike Hrvatske,

VI opt. **BRANKO ŠUPICA**, sin Milanka i Draginje, rođ. Trbojević, rođen 13.4.1948. godine u Plaškom, gdje i prebiva, u Ul. Đ. Kosanovića br. 3/II, Srbin, drž. Republike Hrvatske, strojovođa, oženjen Danicom, otac dvoje malodobne djece, završio ŠUP, osuđivan,

k r i v i s u

što su :

I opt. NIKOLA MEDAKOVIĆ, zvani "Medo"

1) u drugoj polovici 1991. godine, na području općine Ogulin, u vrijeme oružanog sukoba obrambenih oružanih postrojbi Republike Hrvatske sa agresorskim oružanim postrojbama tzv. "SAO Krajina -Knin", potpomognuti snagama tadašnje JNA i četnicima, protivno odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata (od 1949. god.) i odredbama II Dopunskog protokola uz Ženevsku konvenciju o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (od 1977. godine), pošto je organizirao oružanu pobunu na području općine Plaški i uspostavio ilegalnu vlast pripojivši to područje tzv. "SAO Krajini Knin" i osnovao tzv. "opštinu Plaški", koje je bio predsjednik suspendiravši istodobno legalnu vlast Republike Hrvatske, osnovao jedinice tzv "Teritorijalne obrane" sa "Štabom TO", kao i odrede tzv. "Milicije SAO Krajine", te iste zajedno s četničkim oružanim

postrojbama predvodio u napadima na Hrvatsko selo Saborsko, pa kada je to civilno mjesto "osvojeno", naredio uništenje u istome stambenih zgrada i javnih civilnih objekata, rušenje i paleš istih, nadalje, likvidiranje civilnih osoba tog mjesta, pljačku njihove svekolike pokretne imovine, odvođenje dijela zarobljenih civila u Plaški ili Ličku Jasenicu, gdje su isti danonoćno po njegovoj zapovjedi maltretirani i ispitivani, a što su sve pripadnici navedenih neprijateljskih oružanih postrojbi i počinili pa je tako ubijeno najmanje 34 civilne osobe Saborskog i to :

1. Sertić Ankica - 83 godine,
2. Sertić Ana - 78 godina,
3. Bičanić Petar - 66 godina,
4. Bičanić Ana - 63 godine,
5. Bičanić Petar - Krtan - 55 godina,
6. Bičanić Mile - 63 godine,
7. Bičanić Nikola - 64 godine,
8. Conjar Polde - 93 godine,
9. Dumančić Jeka - 65 godina,
10. Dumenčić Nikola - 62 godine,
11. Dumenčić Kata - 60 godina,
12. Grdić Kata - 57 godina,
13. Lončar Ivan - 83 godine,
14. Lončar Mile - 48 godina,
15. Matovina Kaja - 80 godina,
16. Matovina Kaja, Pedinova - 80 godina,
17. Matovina Marta - 75 godina,
18. Matovina Mate - 96 godina,
19. Krizmanić Marija - 85 godina,
20. Štrk Josip - 58 godina,
21. Štrk Jure - 60 godina,
22. Vuković Dane - 63 godine,
23. Vuković Ivan - 62 godine,
24. Vuković Jeka, Jurina - 30 godina,
25. Vuković Jure - 62 godine
26. Vuković Jure, Zinkov - 62 godine,
27. Vuković Marija - 79 godina,
28. Vuković Slavko - 56 godina,
29. Vuković Jeka - 61 godina,
30. Sertić Nikola - 51 godina,
31. Matovina Ivan - 61 godina,
32. Vuković Jure II - 60 godina,
33. Bičanić Ivan,
34. Vuković Petar,

dok je veći broj civilnih osoba teško ozlijeđen, a 27 osoba nestalo, te stambeni i drugi civilni objekti porušeni, a pokretna imovina opljačkana i odnijeta,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava naredio da se izvrši napad na civilno stanovništvo i naselje, kojega su posljedice smrt i teške tjelesne ozljede ljudi, te napad bez izbora cilja kojim se pogađa civilno stanovništvo, da se primjenjuju mjere zastrašivanja i terora, uzimaju taoci, pljačka imovina stanovništva, protuzakonito i samovoljno uništava i prisvaja u velikim razmjerima imovina što nije opravdano vojnim potrebama,

II opt. MILOŠ JOVETIĆ

III opt. ĐOKO JAKŠIĆ,

IV opt. MILOŠ MOMČILOVIĆ,

V opt. MIROSLAV MILAKOVIĆ,

VI opt. BRANKO ŠUPICA,

2) u vrijeme i u mjestu kao pod točkom 1), u tijeku oružanog sukoba obrambenih oružanih postrojbi Republike Hrvatske, sa agresorskim oružanim postrojbama tzv "SAO Krajine - Knin", potpomognutim snagama tadašnje JNA i četnicima, protivno u t.1), označenim odredbama Ženevskih konvencija, pošto je oružanom pobunom uspostavljena ilegalna vlast na području mjesta Plaški, pripojenjem istoga tzv. "SAO Krajini - Knin", te osnovana tzv. "opština Plaški" i istodobno suspendirana legalna vlast Republike Hrvatske, II opt. Miloš Jovetić, i III opt. Đoko Jakšić, zajedno sa I opt. Nikolom Medaković, osnovali postrojbe tzv. "Teritorijane obrane", sa "Štabom TO", kojima je II opt. Miloš Jovetić, bio komandant, a III opt. Đoko Jakšić, načelnik štaba, dok su IV opt. Miloš Momčilović, V opt. Miroslav Milaković i VI opt. Branko Šupica, pristupili u odred tzv. "Milicije SAO Krajina", osnovane u Plaškome, nakon čega su po zapovjedi I opt. Nikole Medakovića, s navedenim postrojbama izvršili više napada na Hrvatsko selo Saborsko, kojima su komandirali II opt. Miloš Jovetić i III opt. Đoko Jakšić, a u istima učestvovali IV opt. Miloš Momčilović, V opt. Miroslav Milaković i VI opt. Branko Šupica, pa kada je to civilno mjesto "osvojeno", po zapovjedi I opt. Nikole Medakovića, izvršili likvidacije civila *izvješće Sr* kojom prilikom je poubijano najmanje 34 civilne osobe Saborskog, poblize navedenih u točki 1), dok je veći broj civilnih osoba teško ozlijeđen, a 27 osoba nestalo, stambeni i drugi civilni objekti porušeni i spaljeni, pokretna imovina stanovništva opljačkana i odnesena, a dio zarobljenih civila odveden u Plaški i Ličku Jasenicu, gdje su ih IV opt. Miloš Momčilović, V opt. Miroslav Milaković i VI opt. Branko Šupica, danonoćno ispitivali i maltretirali,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, II opt. Miloš Jovetić i III opt. Đoko Jakšić, naredili da se izvrši napad na civilno stanovništvo i naselje, kojega su posljedice smrt i teške tjelesne ozljede ljudi, te napad bez izbora i cilja kojim se pogađa civilno stanovništvo kao i da se provodi preseljavanje, primjenjuju mjere zaplašivanja i terora, uzimaju taoci, pljačka imovina stanovništva, protuzakonito i samovoljno uništava i

u velikim razmjerima prisvaja imovina, a to nije opravdano vojnim potrebama, te osobito vrši ta djela, IV opt. Miloš Momčilović, V opt. Miroslav Milaković i VI opt. Branko Šupica, izvršili napad na civilno stanovništvo, naselje i pojedine civilne osobe, kojima su posljedice smrti i teške tjelesne ozljede ljudi, provodili prebjavanja, primjenili mjere zaplijevanja i tpora, uzimali taoce, protuzakonito zatvarali te pljačkali imovinu stanovništva i protuzakonito samovoljno uništavali i prisvajali u velikim razmjerima imovinu, a što nije opravdano vojnim potrebama,

čime su počinili djelima pod točkom 1) i 2), krivična djela protiv čovječosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva - označeno u čl.120. (142) st.1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske,

pa se temeljem istog zakonskog propisa

o s u d u j u

I optuženik **NIKOLA MEDAKOVIĆ**, na kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina,

II optuženik **MILOŠ JOVETIĆ**,

III optuženik **ĐOKO JAKŠIĆ**

IV optuženik **MILOŠ MOMČILOVIĆ**

V optuženik **MIROSLAV MILAKOVIĆ**,

VI optuženik **BRANKO ŠUPICA**,

na kazne zatvora u trajanju od po 15 (petnaest) godina - svaki.

Temeljem čl.90. (98.) st.4. ZKP-a, optuženici se osobađaju dužnosti naknade troškova krivičnog postupka u cijelosti i isti padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Obrazloženje

Optužnicom od 30.6.1992. godine, koja je izmijenjena u činjeničnom opisu na glavnoj raspravi dana 21. ožujka 1993. godine, Okružno državno odvjetništvo Karlovac, optužio je optuženike da su počinili krivična djela činjenično i pravno opisana u izreci presude

Rješenjem od 17. srpnja 1992. godine, odlučeno je da se optuženicima sudi u odsutnosti budući su nedostupni sudu pa iz tog razloga isti nisu davali obranu.

U dokaznom postupku sud je proveo dokaz saslušanjem svjedoka Ivanke Grgec, suglasnošću stranaka pročitao iskaze svjedoka Slavka Dumenčić, Petra Krizmanić, Marka Dumenčić, Marinka Mudrić, Anke Šolaja, Milke Matovina, Nikole Sabljak, Josipa Matovine, Jelene Matovine, Marka Malkoča, Mande Vuković, Ivke Lukač, Vijeke Vuković, Mande Dumenčić, Danice Matovina, Milana Žagrović, Darka Vuković, Petra Grdić, Nikole Conjar, Jose Matovina, Dane Matovina, Ivana Bičanić, Ivce Sertić, Drage Sertić, Josipa Štrk, Milana Matovina, Željka Bičanića, Darka Štrk, Ivana Tomšić, Petra Malkoč, Petra Matovine, Ivce Kovačić, Ivce Krizmanić, Vlaste Vuković, Nikole Sertić, Leopolda Bičanić, Marka Conjar, Ane Bičanić, Mile Bičanić, Slavka Kovačić, Marinka Gračanina, Olge Bičanić, Matije Vuković, Jelene Vuković, Ivke Luketić, Marije Sabljak, Anke Špehar, Jose Špehar, Ruže Cindrić, Zvonka Conjar, Ane Bičanić, Vijeke Sertić, Milke Grdić, Jure Grdić, Kate Vuković, Ivana Malkoč, Petra Galović, Ivana Bičanić, Lucije Kovačić, Ane Matovina, Milice Matovina, Mande Sertić, Jeka Tomšić, Rudolfa Špehar, Marice Šolaja, Nikole Kos, Milke Kos, Vijeke Dumenčić, Petra Vuković, Jelene Vuković, pročitao pismo I opt. Nikole Medaković, od 13.12.1991. godine, dopis Zavičajnog kluba Saborčana, od 16.11.1992. godine, listu poginulih Saborčana od 28.11.1991. godine, dopis Vojne pošte broj:1110 Ogulin, od 6.4.1992. godine, spisak prognanika iz Saborskog, od 6.5.1992. godine, naredbu Komande I bataljona od 10.11.1991. godine, dopis Policijske stanice Ogulin od 2.9.1992. godine, dopis Mjesene zajednice Saborsko u progonstvu od 2.9.1992. godine, sa popisom nestalih Saborčana i popisom poginulih i ranjenih Saborčana, dopis Centra za socijalni rad Ogulin od 16.9.1992. godine, popis nestalih Saborčana od 30.12.1991. godine, te poginulih Saborčana, dopis Policijske stanice Ogulin od 13.4.1993. godine, sa priložima, dopis PS Ogulin od 22.3.1994. godine, sa popisom zarobljenih Saborčana, te popisom ranjenih mještana saborskog, dopis PS ogulin od 8.4.1994. godine, sa popisom zarobljenih i ranjenih mještana saborskog, dopis PS Ogulin, od 10.4.1994. godine, izvršio uvid u dokumentaciju o ranjenim mještanima Saborskog (list 387 do 410), spis Okružnog suda Rijeka, broj:K-29/91, izvode iz kaznene evidencije za sve optuženike, te pregledao k azetu o stanju mjesta Saborskog nakon okupacije snimljenu 28.11.1992. godine i 28.10.1993. godine.

Cijeneći rezultate ovako provedenog postupka, ovaj sud smatra dokazanim da su optuženici počinili krivična djela za koja ih se optužuje.

Tijekom postupka bilo je nesporno da je doslakom demokratske vlasti u Republici Hrvatskoj, dana 30. svibnja 1990. godine, na području gdje većim dijelom žive građani srpske nacionalnosti došlo do otpora, najprije putem tzv. "Balvan revolucije", u drugoj polovici 8. mjeseca iste godine, da bi se 1991. godine, to pretvorilo u oružanu pobunu. Formira se tzv. "SAO Krajina", sa sjedištem u Kninu, oružane snage u vidu tzv. "Teritorijalne obrane" i "Milicije SAO Krajine". Zatim započinju napadi na hrvatska mjesta i gradove, a ove snage su potpomognute jedinicama i prije svega teškim naoružanjem tadašnje JNA. "Scenarij" je bio uglavnom isti na svim područjima pa tako i na području općine Ogulin. Kako je to vidljivo iz pisma I opt. Nikole Medakovića, gospodinu Rudolfu Špeharu, predsjedniku općine Ogulin, imenovani se proglasio predsjednikom Skupštine

općine Plaški u tzv. "SAO Krajini". To znači da je istovremeno suspendirao legalnu vlast Republike Hrvatske i organizirao ilegalnu, te osnovao gore navedene jedinice.

Upravo s tim jedinicama je učestvovao u napadu na mjesto Saborsko, koje se nalazilo u blokadi od 1.8.1991. godine, kako to proizlazi iz dopisa Zavjajnog kluba Saborčana, od 16.1.1992. godine, nakon čega započinju i prvi napadi na Saborsko, kako to proizlazi iz kronologije ratnih zbivanja za to područje, Policijske stanice Ogulin, od 10.4.1994. godine. Na dan 1.11.1991. godine, u mjestu je bilo 587 osoba, a nije poznato koliko je bilo prognanika sa slunjskog područja, odnosno iz okolnih mjesta kako to proizlazi iz dopisa Policijske stanice Ogulin od 22.3.1994. godine.

Svi napadi na Saborsko kulminiraju 12.11.1991. godine. Napad započinje u 09,00 sati iz svih raspoloživih sredstava i iz svih pravaca. U napadu učestvuju jedinice u čijem formiranju je učestvovao I optuženik Medaković, kao predsjednik Skupštine općine Plaški u tzv. "SAO Krajini", zajedno sa četnicima i jedinicama tadašnje JNA. Navedeno proizlazi iz naredbe komandanta I bataljona za napad od 10.11.1991. godine, iz koje je vidljivo i da I optuženik osobno učestvuje u tom napadu i da mu je zadatak bio da komanduje I četom sastava jedinica za specijalne namjene, redovne i specijalne milicije, koja napada iz pravca Ličke Jasenice prema Saborskom. Naredbu je potpisao komandant I bataljona - Bogdan Grba, a iz iste izričito također proizlazi da u napadu učestvuju jedinice JNA, TO Korenica i njihove snage, a jedinice podržava avijacija i artiljerija, motomehanizovane jedinice i raketni bacači.

Učestvovanje I opt. Medakovića u tom napadu nije bilo sporno, budući u gore citiranom pismu i sam to priznaje. Vrlo je indikativna njegova rečenica: "Sada Saborskog više nema i vjerojatno ga neće nikad više biti".

Da poslije ovog napada Saborskog više nema, vidljivo je i na video kazeti koja prileži u spisu, a koju su snimili pripadnici UN, dana 28.11.1992. godine i 28.10.1993. godine. Prema onome što se vidi na kazeti, tom mjestu sada zaista u poslovnom smislu odgovara novo ime, koje su mu dali osvajači "Ravna Gora".

Sve navedeno su potvrdili i svi saslušani svjedoci, mještani Saborskog, čiji su iskazi u osnovi bili suglasni, a iskazivali su o onome što su vidjeli prije nego su uspjeli izbjeći, odnosno, ono što su vidjeli kada su zarobljeni. Oni koji su uspjeli pobjeći, većinom su bili razbijeni u manje grupe i zadržali su se u obližnjim šumama još nekoliko dana nakon pada Saborskog, kako je to primjerice iskazao svjedok Petar Krizmanić. Iskazi navedenih svjedoka su potvrđeni i iskazima svjedoka za koje se nemože sa sigurnošću reći kome pripadaju, jer su bili na obje strane, a tako su i vidjeli sve događaje, kao naprimjer Anka Šolaja i Marinko Mudrić.

Vrlo je detaljan iskaz svjedoka Marinka Mudrić, koji je iz Gosipdola prešao u Plaški i pristupio tzv. "Teritorijalnoj obrani". Zapovjednik mjesta Plaški je bio I opt. Nikola Medaković. Nakon mjesec dana svjedok Mudrić prelazi u miliciju, radi veće plaće, kako je sam iskazao i sudjeluje u napadu na Saborsko. Iskazao je da je napad započeo u 5,30 sati, odnosno da je prije napada bilo izvršeno postrojavanje svih jedinica Teritorijalne

obrane, milicije, JNA i naoružanih mještana Plaškog. Postrojavanje je bilo u Ličkoj Jasenici, a smotru je izvršio I opt. Medaković i pri tom pročitao naredbu za napad, koju je potpisao general Bulat. Bilo je naređeno da se Saborsko osvoji pod svaku cijenu. Optuženik Miloš Jovetić, zvan "Sena", bio je komandant štaba tzv. "Teritorijalne obrane" mjesta Plaški i on je sudjelovao u organizaciji napada na Saborsko, a optuženik Đoko Jakšić je bio načelnik štaba. Među postrojenim oružanim formacijama bio je tada i Branko Šupica, inače rezervni kapetan I klase, koji je u to vrijeme bio zapovjednik Vojne policije u Plaškom. U napadu su sudjelovali i optuženici Miloš Momčilović "zvani "Kole" i Miroslav Milaković, a obojica su bili u sastavu Milicije "SAO Krajine". Odred Mudrića je vršio napad iz Momčilovića, to jest iz pravca Ličke Jasenice i napad je trajao 4 i pol sata. Napadala je avijacija, tenkova jedinica, haubice, protuavionski topovi, minobacači različitog kalibra. Posade tenkova sačinjavali su dijelom profesionalni vojnici, dijelom dobrovoljci koji su pristigli iz Srbije, kao i mještani Plaškog i okolnih sela koji su bili u rezervnom sastavu JNA. Ukupno je bilo 23 tenka, a na čelu tenkove kolone nalazila se osoba po prezimenu Peić. U Saborsko su najprije ušli tenkovi nakon što je avijacija već bombardirala selo, a iza tenkova je došla pješadija. Ukupno je u Saborsko tada ušlo oko 700 pripadnika njihovih oružanih formacija. O samim događajima u Saborskom, budući on nije tada uspio ući u to mjesto, saznao je kasnije iz pričanja onih koji su u to mjesto ušli. Saznao je da su se vršila streljanja, palile kuće i pljačkala imovina. Ljudi su odvođeni iz podruma gdje su bili sakriveni te nakon toga strijeljani. Radilo se o civilnim osobama starije dobi. Dio civila je stradao i od napada zrakoplova. Nakon pada Saborskog, mrtve ljude nitko nije pokapao, tako da su ostali na mjestu na kojem su poginuli. Nakon nekog vremena, a prije dolaska postrojbi Ujedinjenih nacija, vojska je bagerima zatrjavala ljude na mjestima gdje su poginuli. To je vidio osobno. Odlučeno je da se Saborsko nazove imenom "Ravna Gora", jer je bilo u planu da će se mjesto rasčistiti i da to ime odgovara, a što je vidljivo i na kazeti. Iz Saborskog se masovno odvozila opljačkana imovina. Nakon osvajanja Saborskog, jedan dio zarobljenih civila odveden je u Ličku Jasenicu i u Plaški, gdje su zadržani i ispitivani. Ispitivanja je vršio uglavnom spomenuti Peić, te Branko Šupica, Miroslav Milaković i Miloš Momčilović, inače pripadnici "Martićeve milicije", odjeljenja Vojne policije. Glavno opravdanje I optuženiku, te ostalim komandantima jedinica za ova nedjela je bilo da su to sve ustaše i da ih treba sve ubiti i zatrti. zbog toga su ubijani civili u Saborskom, rušene sve kuće, te poubijani i oni ljudi koji su mogli svjedočiti o tim zvjerstvima. Vrlo je indikativno da i ovaj svjedok koji je zapravo bio na strani neprijatelja, govori da se radilo o zvjerstvima. Svjedok tvrdi da je I optuženik, nakon što je Saborsko osvojeno, boravio tamo, izdavao naređenja za likvidaciju ljudi kao i za otimačinu imovine. Tom prilikom je izdao i naređenja za rušenje kuća i sravnjivanje sa zemljom praktično cijelog sela. Pošteđene su samo kuće srba koji su tamo živjeli.

O svim ovim nedjelima govore i ostali saslušani svjedoci, a mnogi od njih su osobno prepoznali i vidjeli sudjelovanje optuženika u njima. Tako su postupke I opt. Medakovića vidjeli i o tome iskazivali svjedoci Slavko, Marko Dumenčić, Vlado Vuković, Ana Bičanić, Slavko Kovačić, Ana Bičanić, Ivan Malkoč, Milica Matovina, Anka Šolaja, Rudolf Špehar, Ivanka Grgec, o postupcima II opt. Jovetića, svjedoci Petar Krizmanić, Marko Dumenčić, Marko Malkoč, Mare Dumenčić, Slavko Kovačić, Ivan Malkoč, Petar Vuković, o postupcima III opt. Jakšića, svjedoci Slavko Dumenčić, Marko Malkoč, Mande Vuković,

Mande Dumenčić, Vlado Vuković i Slavko Kovačić, o postupcima IV opt. Momčilovića svjedoci Petar Krizmanić, Vlado Vuković, Petar Grdić, Slavko Kovačić i Jure Grdić, o postupcima V opt. Milakovića, svjedoci Marko Malkoč, Milan Žagrović, Vlado Vuković, Ana Bičanić, Slavko Kovačić, Ana Bičanić, Jeka Dumenčić, te Petar i Jelena Vuković, i o postupcima VI opt. Šupice, svjedoci Petar Krizmanić, Ana Bičanić, Slavko Kovačić, Ana Bičanić, Ivan Malkoč i Rudolf Špehar.

Iz iskaza saslušanih svjedoka, te popisa Mjesne zajednice Saborsko u progonstvu i Policijske stanice Ogulin, sud je utvrdio da su tog dana, dana pada Saborskog, smrtno stradale civilne osobe navedene u izreci presude, njih ukupno 34. Nikica Palijan, Mile Pavlić, Mile Rupčić i Ante Kovačić, koji su poginuli u Saborskom, kako to proizlazi iz dopisa PS Ogulin, od 22.3.1994. godine, su bili pripadnici Hrvatske vojske pa su stoga izostavljeni s popisa u odnosu na optužnicu. Veći broj civilnih osoba je teško ozlijeđen, a za njih u spisu postoji opširna medicinska dokumentacija, kao i rješenja o invaliditetu. 27 osoba je nestalo.

Svjedok Milan Žagrović je iskazao da je tog dana u Saborskom nastradalo otprilike 64 -tvo- ro ljudi, što civila i pripadnika HV-a, poginulih i nestalih. Vidio je mrtvu Mariju Krizmanić, što je potvrdio i svjedok Željko Bičanić, staru 85 godina, koja je bila nečim udarena u predjelu glave, što samo potvrđuje nehumane postupke prema civilima, ako se tako blaga riječ uopće može upotrijebiti. Mnogi mještani vidjeli su i čuli strijeljanja, a svatko je vidio ponekog mrtvog, kako je to primjerice iskazao svjedok Darko Štrk ili Marko Conjar, koji je vidio 12 mrtvih mještana na dan pada Saborskog. Njegov stric Polde Conjar, ubijen je kolcem. Postaje sasvim svejedno čiji se iskaz od mnogih saslušanih mještana Saborskog interpretira da bi se dobila slika svih zločina počinjenih tada, odnosno slika cijele tragedije tog mjesta, u kojoj su učestvovala osobe s kojima su ranije živjeli i radili. Vjerojatno da bi sve proslavili svirala je harmonika i igralo se kolo, kako je to utvrđeno iz iskaza svjedoka Slavka Kovačić.

Stambeni i drugi civilni objekti su porušeni i spaljeni, pokretna imovina stanovništva opljačkana i odnesena. Kako je to vrlo slikovito iskazala svjedok Ivanka Grgec, koja je prošla kroz Saborsko u 6. mjesecu 1992. godine, mjesto je bilo sravnato, niti jedna kuća nije ostala cijela. Crkva je bila porušena, a groblje nije vidjela. Ranije je u Plaškom, gdje je tada živjela, čula priče da su mrtve pokapali buldožerima i sve zaravnali. Nakon pada Saborskog vidjela je da se u Plaški dovozi stoka i druge stvari. Dio zarobljenih civila odveden je u Plaški i Ličku Jasenicu, gdje su maltretirani i ispitivani po zapovjedi I opt. Medakovića. Ispitivali su ih IV opt. Miloš Momčilović, V opt. Miroslav Milaković i VI opt. Branko Šupica, kako je to iskazao svjedok Mudrić, te II opt. Miloš Jovetić, III opt. Đoko Jakšić i IV opt. Miloš Momčilović, kako su to iskazali svjedoci Slavko, Mande i Marko Dumenčić, te Vlado Vuković i Ivan Malkoč.

Svi ovi postupci, po mišljenju ovog suda, su protivni odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, gdje je u čl.3. predviđeno da će se u slučaju oružanog sukoba koji nema međunarodni karakter i koji izbije na području jedne od visokih strana ugovornica, svaka stranka u sukobu biti dužna

primjenjivati između ostalog odredbe da prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima, uključujući i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i osobe onesposobljene za borbu zbog bolesti, rana, lišenja slobode ili bilo kojeg drugog razloga, u svakoj će se prilici postupati čovječno, bez ikakvog nepovoljnog razlikovanja utemeljenog na rasi, boji kože, vjeroispovjesti ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovinskom stanju ili bilo kojem drugom sličnom kriteriju. U tom su cilju prema gore navedenim osobama zabranjeni i zabranjuju se, u svako doba i na svakom mjestu, nasilje protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstava, sakaćenja, okrutnog postupanja i mučenja, uzimanje talaca, povrede osobnog dostojanstva, osobito uvredljivi i ponižavajući postupci, izricanje i izvršavanje kazni bez prethodnog suđenja pred redovno ustanovljenim sudom koji pruža sva sudska jamstva priznata kao nužna od civiliziranih naroda. Ova humanitarna načela čine osnovu poštovanja čovjekove ličnosti u slučajima oružanog sukoba koji nije međunarodnog karaktera. Ovaj članak 3. koji je zajednički za Ženevske konvencije od 12.kolovoza 1949. godine, je dopunjen Dopunskim protokolom uz Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949.godine, o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba. (Protokol II). Ovaj protokol je usvojen 8.6.1977. godine, a stupio je na snagu 7.12.1978. godine. Prema čl.4. ovog protokola, zabranjeno je u svako doba i na svakom mjestu: nasilje nad životom, zdravljem i fizičkim ili mentalim blagostanjem ljudi, osobito ubojstvo i okrutno postupanje kao što su mučenje, sakaćenje, ili bilo koji oblik tjelesne kazne, kolektivne kazne, uzimanje talaca, akti terorizma, vrijeđanje ljudskog dostojanstva, osobito ponižavajući i degradirajući postupak, silovanje, prisilna prostitucija i svaki oblik nedoličnog napada, ropstvo i trgovina robljem u svim oblicima, pljačka, te prijetnje izvršenjem bilo kojeg od spomenutih djela. Postupajući na opisani način optuženici su postupili protivno ovom propisu kao i ostalim propisima navedene Ženevske konvencije i Dopunskog protokola. Da su pri tom bili svjesni što čine na posredan način, vidljivo je iz pisma I optuženika gosp. Rudolfu Špehar, u kojem je isti naveo - "Nudili smo narodu u Saborskom da predaju oružje i formiraju civilnu vlast, sve je to odbijeno. Sada Saborskog više nema i vjerojatno ga neće nikada više ni biti. Neka to bude opomena svima onima koji su mislili silom nametnuti svoju vlast srpskom narodu." Kako je to iskazao svjedok Marinko Mudrić, naredbom za napad na mjesto Saborsko je bilo predviđeno da se Saborsko osvoji pod svaku cijenu, pa čak i unatoč žrtava koje bi trebalo biti na strani osvajača. Sve to govori u prilog zaključku suda da optuženici nisu bili u bilo kakvoj zabludi, kako je to obrana pokušala nametnuti.

Postupajući na opisani način optuženici su ostvarili sva bitna obilježja bića krivičnih djela za koja ih je sud proglasio krivima i osudio.

Pri odmjeravanju kazne sud je VI optuženiku Branku Šupici cijenio kao olakotno da je otac dvoje maloljetne djece, a II opt. Milošu Jovetić, III opt. Đoki Jakšić i V opt. Miroslavu Milaković da su do sada neosuđivani. Kao otegotno je cijinjeno I opt. Nikoli Medaković, IV opt. Milošu Momčilović i VI opt. Branku Šupici, da su ranije osuđivani i to Nikola Medaković i Branko Šupica zbog krivičnih djela protiv Republike Hrvatske iz čl.236. f, što samo govori u prilog zaključku da u djelovanju protiv Republike Hrvatske iskazuju posebnu upornost i da ranije izrečena kazna nije ostvarila bilo kakvu svrhu kažnjavanja. Posebnih olakotnih ili otegotnih okolnosti na strani optuženika sud nije našao, budući detaljnijim podacima nije niti raspolagao jer je imenovanima suđeno u odsutnosti. Međutim, prilikom

odmjeravanja kazne zatvora sud je imao u vidu način počinjenja ovih krivičnih djela, učestvovanje svakog od optuženika pojedinačno u njegovom izvršenju, iskazanu okrutnost i cinizam prilikom izvršenja djela, posebno se to odnosi na I opt. Medakovića, što je sve dovelo do teškog stradanja civila koji nisu pružali bilo kakav otpor. I na ovom području se pokazala sva okrutnost osvajača, odnosno sva brutalnost ovog rata koja se snažno pokazala i na stanovništvu ovog područja. Potresni su iskazi svih saslušanih svjedoka koji su opisivali užas koji su vidjeli, a sve namjere kao i postupci optuženika mogu stati u samo dvije riječi, koje su da ironija bude veća sami izabrali, "Ravna Gora"

Imajući u vidu sve naprijed izneseno, sud je optuženicima izrekao kazne za koje smatra da su srazmjerne težini i društvenoj opasnosti učinjenih krivičnih djela, primjerene stupnju krivične odgovornosti svakog od optuženika te za koje se nada da će se njima ipak ostvariti svrha kažnjavanja, barem u smislu generalne ako ne i specijalne prevencije.

Obzirom da je optuženicima suđeno u odsutnosti odlučeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret proračunskih sredstava suda, budući sud ne raspolaže podacima o njihovom imovnom stanju.

U Karlovcu, 26. svibnja 1994. godine.

ZAPISNIČAR:
Danica Žunac v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:
Vesna Vrbetić v.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU;

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana, računajući od dana primitka pismenog otpravka presude. Žalba se podnosi Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u Zagrebu, putem ovog suda pismeno u 4 istovjetna primjerka.

D N A :

1. ODOK na br. Kt-120/94
2. Nikola Medaković, putem oglasne ploče suda
3. Alenka Laptalo, odv. iz Karlovca
4. Miloš Jovetić, putem oglasne ploče suda
5. Đoko Jakšić, putem oglasne ploče suda
6. Miloš Momčilović, putem oglasne ploče suda
7. Miroslav Milaković, putem oglasne ploče suda
8. Branko Šupica, putem oglasne ploče suda
9. Jadranka Dizdarević, odv. iz Karlovca

Suglasnost prijepisa ove presude s predsjednikom
Upravitelj sudske kancelarije
Nada Tonšetić

